

2. ÚVOD

Údaje o demografickém vývoji země či regionu jsou významným zdrojem informací pro plánování strategických cílů v oblasti regionálního rozvoje nejenom pro orgány státní správy a samosprávy, ale i pro strategické plánování dalších ekonomických subjektů. Tyto údaje se opírají o rozsáhlou datovou základnu získanou z běžné evidence obyvatelstva i ze sčítání lidu, domů a bytů.

Statistika obyvatelstva jako téměř jediná oblast statistiky nabízí velké množství dat do úrovně obcí a ve výsledcích sčítání lidu, domů a bytů i do nižších územních jednotek. Její údaje velmi výstižně popisují změny v populačním vývoji a v demografickém chování obyvatel v posledních desetiletích, ale i daleko do lidské historie.

Rozsáhlá datová základna umožnila v právě předkládaném materiálu popsat a částečně i zhodnotit demografický vývoj Libereckého kraje a jeho okresů od roku 1960 a správních obvodů obcí s rozšířenou působností od roku 1991. Materiál hodnotí populační vývoj celkově, ale i z pohledu jednotlivých demografických procesů: sňatečnosti, rozvodovosti, porodnosti, potratovosti, úmrtnosti, migrace. Důraz při zpracování této publikace byl kladen především na datovou část, která jistě bude dobrým zdrojem podkladů a informací pro orgány státní správy a různé regionální instituce v Libereckém kraji.

Demografický vývoj obyvatelstva Libereckého kraje se výrazněji neodlišuje od celkového vývoje České republiky. Základní trendy vývoje počtu obyvatel, ale i změn v demografickém chování jsou shodné.

Liberecký kraj je jedním ze 14 krajů republiky, ve kterém žije pouhých 4,2 % obyvatel celého státu. Na populační vývoj Libereckého kraje však mělo především ve druhé polovině dvacátého století vliv několik faktorů. Tyto faktory ovlivnily budoucí vývoj struktury a počtu obyvatelstva kraje.

Prvním z nich je jeho příhraniční poloha v blízkosti Německé spolkové republiky. Právě poloha regionu je jednou z příčin historického promíchání obyvatelstva české a německé národnosti a později na počátku a po skončení II. světové války masivního stěhování obyvatel. Do málo obydlených regionů se v poválečném období stěhovali reemigranti a mnozí další, převážně mladší lidé.

Druhým faktorem, který významně ovlivnil populační vývoj je uranový průmysl, jehož rozvoj v sedmdesátých a osmdesátých letech dvacátého století výrazně ovlivnil strukturu obyvatelstva českolipského okresu a především měst Česká Lípa a Stráž pod Ralskem.

Poslední faktorem je i v současnosti příhraniční poloha Libereckého kraje (blízkost Polska a Německé spolkové republiky) a jeho příznivý ekonomický rozvoj. Tyto skutečnosti nemají výraznější vliv na populační vývoj kraje, jsou spíše motivací k přírůstku stěhování.